

УДК 331.5(292.451./454):338.246.8

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14545655>

Трансформація ринку праці Карпатського регіону України в умовах воєнного стану та перспективи відновлення

Бачинська Марія Володимирівна

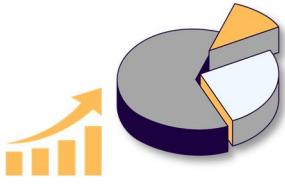
кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», м. Львів, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4589-308X>, ResearcherID: ABF-3332-2021, Scopus Author ID 57768475100

Прийнято: 01.12.2024|Опубліковано: 21.12.2024

***Анотація.** Мета дослідження полягає в аналізі особливостей трансформації ринку праці Карпатського регіону України в умовах воєнного стану, визначенні ключових тенденцій змін його структури, виявленні основних ризиків для стабільності та формуванні перспектив відновлення в повоєнний період.*

У процесі дослідження використано комплекс методів, включаючи аналіз статистичних даних, порівняльний підхід до оцінки динаміки показників ринку праці у довоєнний та воєнний періоди, а також методи прогнозування для формування рекомендацій щодо відновлення. Здійснено систематизацію факторів впливу, серед яких соціальні, економічні та міграційні аспекти.

Результати показують, що ринок праці Карпатського регіону зазнав значних змін під впливом воєнних дій, серед яких переорієнтація попиту на робітничі професії та вакансії у сфері торгівлі, зниження активності у високотехнологічних секторах та збільшення соціального навантаження через

вимушену внутрішню міграцію. Попри ці виклики, ринок праці демонструє певну пластичність і здатність до часткової адаптації. Однак тривалість бойових дій ускладнює збереження стабільності, зростає ризик збільшення безробіття, міграції населення за кордон, скорочення платоспроможності домогосподарств і закриття малого бізнесу.

Висновки свідчать про необхідність впровадження стратегічних заходів для стабілізації ринку праці в повоєнний період. Серед рекомендованих заходів — розробка програм перекваліфікації та професійної орієнтації вимушених переселенців, створення умов для залучення молоді до економічної діяльності, залучення інвестицій для відновлення підприємств та реформування державної політики щодо підтримки малого і середнього бізнесу. Запропоновані механізми спрямовані на відновлення економіки регіону, зменшення соціальної напруженості та формування сталого розвитку ринку праці.

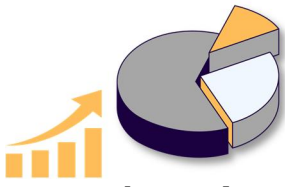
Ключові слова: трансформація ринку праці, вимушені переселенці, соціальне навантаження, перспективи розвитку.

Labor market's transformation in the Carpathian region of Ukraine under martial law and prospects for recovery

Bachynska Mariya

PhD (Economy), Researcher of the Problems of Social and Humanitarian Development in Regions Department, State Institution «Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine», Lviv, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4589-308X>, ResearcherID: ABF-3332-2021, Scopus Author ID 57768475100

Abstract. *The purpose of the study is to analyze the peculiarities of the transformation of the labor market in the Carpathian region of Ukraine under martial law, to identify key trends in changes in its structure, to identify the main risks to stability and to formulate prospects for recovery in the post-conflict period.*

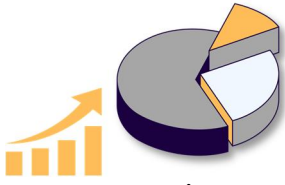
The study used a range of methods, including the analysis of statistical data, a comparative approach to assessing the dynamics of labor market indicators in the pre-war and war periods, as well as forecasting methods to formulate recommendations for recovery. The author systematizes the factors of influence, including social, economic and migration aspects.

The results show that the labor market of the Carpathian region has undergone significant changes under the influence of military operations, including a reorientation of demand for blue-collar jobs and vacancies in the trade sector, a decrease in activity in high-tech sectors, and an increase in social burden due to forced internal migration. Despite these challenges, the labor market demonstrates a certain degree of plasticity and the ability to partially adapt. However, the duration of the hostilities makes it difficult to maintain stability, and there is a growing risk of increased unemployment, migration abroad, reduced household solvency, and the closure of small businesses.

The findings suggest the need to implement strategic measures to stabilize the labor market in the post-conflict period. The recommended measures include the development of retraining and vocational guidance programs for internally displaced persons, creation of conditions for engaging young people in economic activity, attracting investments to restore enterprises, and reforming state policy to support small and medium-sized businesses. The proposed mechanisms are aimed at restoring the region's economy, reducing social tensions and forming a sustainable labor market.

Key words: *transformation of the labor market, IDPs, social burden, development prospects.*

Постановка проблеми Наприкінці лютого 2022 року Україна опинилася перед масштабним викликом, спричиненим збройною агресією Російської Федерації, яка мала на меті насильницьке встановлення свого політичного режиму. Розв'язана війна стала потужним дестабілізуючим фактором не лише

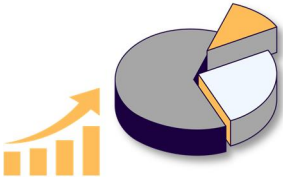
для економіки України, але й для глобальної економічної системи. У перші тижні воєнних дій країна зазнала значних економічних потрясінь, які спричинили суттєве порушення логістичних ланцюгів у багатьох секторах, що призвело до тимчасового "паралічу" економічної активності.

Зупинилися виробничі процеси, велика частина малого та середнього бізнесу змушена була припинити діяльність, тоді як сектори великого бізнесу зазнали значних збитків. Руйнація інфраструктури, зрив посівної кампанії та інші негативні чинники завдали серйозного удару по економічній стабільності держави.

На цьому тлі суттєвих змін зазнав і ринок праці, особливо в Карпатському регіоні, який став важливим центром розміщення внутрішньо переміщених осіб. Значна частина населення втратила робочі місця та стабільні джерела доходу, чимало людей змушені були залишити свої домівки, ставши внутрішніми або зовнішніми мігрантами. Водночас, частина трудових ресурсів продовжує виконувати свої обов'язки на територіях, де це можливо, незважаючи на постійні загрози, пов'язані з воєнними діями.

Ринок праці Карпатського регіону зазнав істотних трансформацій, вимушено пристосовуючись до нових соціально-економічних умов у стислі терміни. Він продемонстрував високий рівень адаптивності, гнучкості та пластичності в умовах невизначеності, зумовленої масштабами та тривалістю загроз і руйнувань. Нині спостерігається зростання рівня безробіття, дефіцит кваліфікованих кадрів, а також посилення попиту на працівників робітничих спеціальностей.

У цих умовах стає критично важливим заздалегідь розробити стратегії післявоєнного відновлення економіки, включно зі створенням сприятливих умов для реінтеграції трудових ресурсів, утримання робітників на національному ринку праці та запобігання їхньому відтоку в країни Європейського Союзу, які пропонують більш конкурентоспроможні рівні заробітної плати та соціального забезпечення. Адже людський капітал є ключовим драйвером економічного

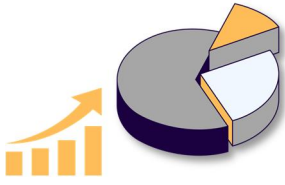

розвитку, а кваліфіковані працівники – базовим елементом для відбудови економічної інфраструктури країни.

У зв'язку з цим виникає нагальна необхідність у розробці ефективних механізмів державного регулювання, спрямованих на формування умов для повернення населення в країну. Особлива увага повинна бути приділена співпраці між державою, бізнесом і освітніми закладами з метою працевлаштування внутрішньо переміщених осіб та забезпечення ринку праці висококваліфікованими кадрами, здатними стати основою економічної стабілізації та відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика функціонування ринку праці в Україні вже тривалий час привертала увагу провідних науковців. Так, ґрунтовні дослідження у цій галузі здійснили Васильців Т., Левицька О., Рудковський О. [1], Скопенко Н. і Євсєєва-Северина [2], Смоквіна Г. [3] та інші. Значну увагу було приділено вдосконаленню та оптимізації функціонування ринку праці, зокрема в сільських регіонах. Дзямулич М., Якубів В., Шубала І., Філюк Д., Коробчук Л. зосередилися на питаннях підвищення ефективності сільського ринку праці [4]. Інші автори [5; 6] досліджували аспекти формування економічної активності в громадах в умовах системних ринкових трансформацій. Механізми стабілізації ринку праці в аграрному секторі в умовах воєнного стану дослідила Онегіна В. [7].

Окрему увагу привертає вивчення міжнародного досвіду, зокрема капіталізації знань у ринок праці, проведене Руденко М. та Березянко Т. [8]. Попеску А. [9] аналізував вплив нерівностей доходів на розвиток ринку праці в країнах Європейського Союзу, зокрема щодо забезпечення сільськогосподарських підприємств трудовими ресурсами та перспектив міграції сільського населення в умовах посилення євроінтеграційних процесів в Україні. Крім того, Дзямулич М. та ін. досліджували вплив фінансової та економічної безпеки на стабільність ринку праці [10].

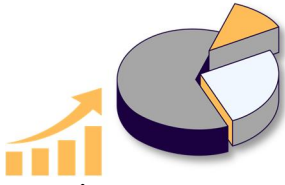
Взаємозв'язок між ринком праці та міграційною активністю населення ґрунтовно досліджено у працях вчених-регіоналістів [11; 12; 13]. Виклики воєнного часу для розвитку ринку праці України проаналізовано в роботах Цимбалюк І., Павліхи Н., Цимбалюка С. [14], Томчук О. [15], Рибчака В., Вернюк Н., Новак І., Фернос Ю. [16].

Проте більшість згаданих досліджень здійснювалися в умовах мирного часу. Проблематика ринку праці в умовах воєнного стану є відносно новою і ще не отримала належного наукового опрацювання. Аналіз ринку праці в таких умовах обмежений низкою об'єктивних факторів: відсутністю достовірних статистичних даних, складнощами проведення соціологічних досліджень, а також недостатнім часовим проміжком для формування об'єктивних висновків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Особливу увагу слід приділити Карпатському регіону, який зазнав значних змін під впливом інтенсивних міграційних процесів та соціально-економічних викликів, спричинених воєнним станом. У науковому дискурсі бракує комплексних досліджень, які б зосереджувалися на формуванні стратегічних підходів до стабілізації та розвитку ринку праці цього регіону в повоєнний період. Внесок статті полягає у розробці конкретних рекомендацій щодо формування сталого розвитку ринку праці Карпатського регіону в умовах воєнного стану, відновлення економіки регіону та посилення соціальної стабільності.

Формулювання цілей статті. Основними завданнями дослідження є всебічне вивчення трансформаційних змін на ринку праці Карпатського регіону у період воєнного стану з проведенням порівняльного аналізу його функціонування у мирний час. Особлива увага приділяється оцінці впливу внутрішньої та зовнішньої міграції на формування трудових ресурсів та структуру зайнятості в регіоні, а також ідентифікації ключових ризиків та загроз, які ускладнюють функціонування ринку праці в умовах воєнного конфлікту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Повномасштабна військова агресія Росії проти України завдала серйозних збитків різним аспектам

суспільного життя, включаючи ринок праці, який зазнав значних трансформацій. У перші тижні війни спостерігалось майже повне припинення його функціонування, проте згодом ринок праці продемонстрував адаптивність і певну гнучкість, пристосовуючись до нових реалій.

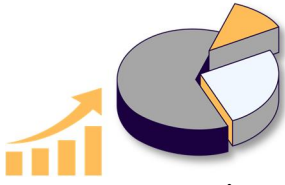
За даними Міжнародної організації праці при ООН, внаслідок військових дій близько 4,8 млн українців втратили роботу [17]. Скорочення кількості вакансій відбулося практично у всіх секторах економіки, включаючи раніше стабільну ІТ-галузь. На початковому етапі війни населення перебувало у стані паніки та невизначеності щодо перспектив працевлаштування та майбутнього.

Ринок праці Карпатського регіону, як і решти країни, зіткнувся з новими викликами, що значно ускладнили його функціонування. Зокрема, регіон прийняв значну частину внутрішньо переміщених осіб, що створило додаткове соціально-економічне навантаження. Досвід попередньої кризи, викликані пандемією COVID-19, виявився частково корисним у подоланні окремих аспектів цієї ситуації, але масштаби військової агресії породили безпрецедентні загрози та виклики, які вимагали негайної реакції з боку держави та суспільства.

Після різкого спаду, що мав місце у перші місяці війни, ринок праці почав демонструвати ознаки адаптації та поступового відновлення. Воєнні обставини стали каталізатором для підвищення гнучкості ринку та формування нових моделей взаємодії між роботодавцями та потенційними працівниками, зокрема в Карпатському регіоні.

Згідно з інформацією, наданою керівником платформи Work.ua, у довоєнний період середньодобова кількість активних вакансій на сайті сягала 90 тисяч. Проте в перші дні війни цей показник різко знизився до 6 тисяч. Водночас, починаючи з весни, ситуація почала покращуватися: кількість вакансій збільшувалася на 10% щотижня, а у травні ринок зріс на 50% у порівнянні з квітнем [18].

Дані порталу Rabota.ua також підтверджують позитивну динаміку. Зокрема, темпи зростання кількості вакансій становили 3–6% щотижня, і вже

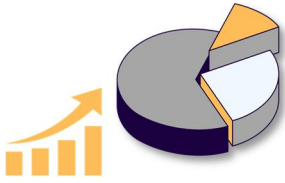

через 100 днів від початку війни на сайті налічувалося 23 тисячі активних вакансій щоденно, що дорівнює 22% від показників довоєнного періоду [17]. Таким чином, можна констатувати поступове відновлення ринку праці навіть у складних умовах, що є свідченням його високої адаптивності та потенціалу до стабілізації.

На ринку праці Карпатського регіону відбулися суттєві зміни в пріоритетності вакансій, що зумовлено адаптацією до нових соціально-економічних умов. Значно зріс попит на робочі місця в галузі торгівлі, що пояснюється відкриттям численних торгових точок, що спеціалізуються на продуктах харчування та товарах першої необхідності. Вакансії для продавців і касирів були популярними й у мирний період, однак наразі пропозиції в секторі роздрібної торгівлі зросли і складають 42% від загальної кількості вакансій. Також спостерігається збільшений попит на фахівців у сферах перевезень, логістики та складського обслуговування, що становить 8% усіх актуальних вакансій.

На відміну від мирного часу, попит на фахівців в ІТ-секторі значно зменшився, і нині ці вакансії займають лише 7% від усіх актуальних, що становить близько 40% від довоєнного рівня, хоча ІТ-галузь продовжує залишатися однією з найбільш мобільних та адаптивних до змін на ринку праці. Крім того, серед професій, що мають високий попит, знаходяться вакансії в таких галузях, як видобувна промисловість, сільське господарство, фінансовий сектор, медицина, фармацевтика, аптечний бізнес та харчова промисловість.

Зазначимо, що пропозиції щодо керівних посад і топ-менеджерських позицій значно зменшились, тоді як попит на робітничі професії помітно зріс. Це є серйозним викликом для працівників, які звикли до офісної діяльності, адже при потребі змінити місце роботи, виникає необхідність у перепрофілюванні або розгляді менш оплачуваних, некерівних посад. Ці зміни варто оцінювати як ризиковані, оскільки більшість працівників не мають можливості для перепідготовки — ані фізично (через відсутність курсів перепідготовки у зв'язку

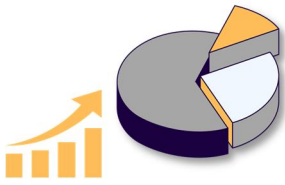

з воєнними діями), ані фінансово (через обмеження у коштах для навчання). Тому можна стверджувати, що ми спостерігаємо початок так званої "Епохи роботодавця".

Згідно з різними оцінками, в Україні на одну вакансію наразі претендує від 7 до 15 осіб. Якщо раніше кандидати могли обирати серед вакансій, оцінюючи умови праці, рівень заробітної плати, локацію та корпоративну культуру, то нині ситуація змінилася. Роботодавці отримують значно більше заявок. Наприклад, на платформі Rabota.ua минулого року на одну вакансію було 43 резюме, а зараз ця кількість зросла до 190. Тоді ж на сайті Work.ua кількість резюме на вакансію збільшилась з 35 до 172. Така тенденція свідчить про різке зростання конкуренції за робочі місця, що є результатом соціально-економічних змін, зокрема в Карпатському регіоні, що прийняв на себе частину навантаження через переміщених осіб.

З початком військового конфлікту суттєво змінилася "географія" вакансій на ринку праці. Внаслідок втрати житла та робочих місць значна частина населення змушена була переміщуватись у регіони, віддалені від безпосередніх зон бойових дій. За офіційними даними, понад 7,1 мільйона осіб стали вимушеними переселенцями. Внаслідок цього, найбільше навантаження припало на західні регіони України, зокрема Карпатський регіон, куди також переміщуються підприємства, що прагнуть здійснювати свою діяльність в умовах безпеки.

В умовах воєнного стану переміщення населення та релокація підприємств набувають особливої важливості, однак територіальна концентрація переміщених осіб і розміщення обладнання спричиняють значне економічне навантаження на західні регіони України, зокрема на Карпатський регіон. Раніше, в мирний час, західні області виступали як основні точки виїзду для трудових мігрантів, які шукали роботу за кордоном, проте тоді цей регіон не відчував такого масштабного економічного тиску.

Що стосується ринку праці, то загальна кількість вакансій у західних областях складає близько 31% від загальноукраїнського показника, при цьому 16% із них зосереджено у Львові та Львівській області. Інші області, такі як Тернопільська, Волинська та Закарпатська, мають по 3% вакансій кожна, в той час як Рівненська область займає найменшу частку, з показником лише 1% [19].

Щодо відновлення ринку праці в Карпатському регіоні, то спостерігаємо таку ситуацію (рис. 1).

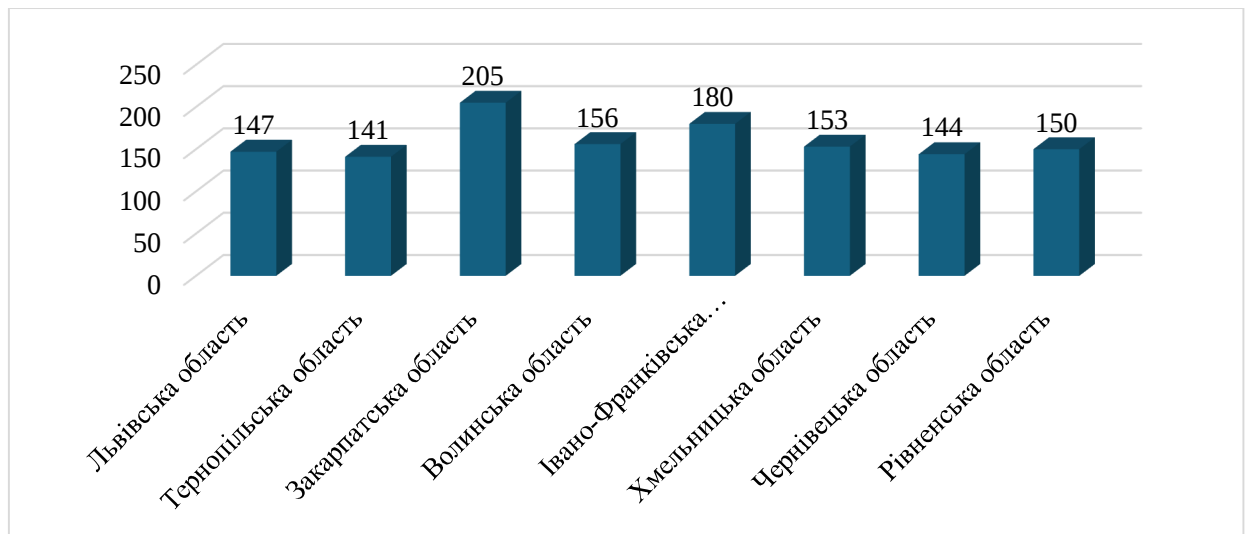

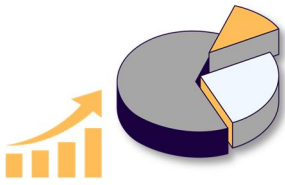
Рис. 1. Відновлення ринку праці західних областей України, %

Джерело: побудовано на основі [20]

Найвищий рівень відновлення ринку праці спостерігається у Закарпатській та Івано-Франківській областях із показниками 205% та 180% відповідно. Це свідчить про активний процес адаптації та відкриття нових вакансій, що є важливим для підтримки економічної стабільності та зростання в умовах післявоєнного відновлення.

Львівська область (147%) свідчить про позитивну динаміку на ринку праці, хоча й дещо відстає від Закарпатської та Івано-Франківської областей.

Показник в межах 144% вказують на стабільність відновлення Чернівецької області, але з деякими труднощами, можливо, через меншу

концентрацію виробничих потужностей і менші можливості для економічного зростання.

Зокрема, серед західних областей Карпатського регіону Львівська виділяється як регіон з найбільшим обсягом вакансій. Важливо зазначити, що лідируючу позицію серед пропозицій з працевлаштування займає сфера продажів, яка складає 15% від загальної кількості вакансій. Наступними за попитом є сфери транспорту, логістики та робітничих професій, кожна з яких становить 12% від усіх актуальних вакансій. Сферою, що займає третє місце, є медицина та фармацевтика, що охоплює 11% від усіх наявних пропозицій. Крім того, серед найбільш затребуваних професій на ринку праці Львівщини можна виокремити такі позиції, як менеджери з продажу, продавці-консультанти, комірники, водії навантажувачів, водії, приймальники товарів, електромонтери, автослюсарі, фармацевти, медичні представники та інші (рис. 2).

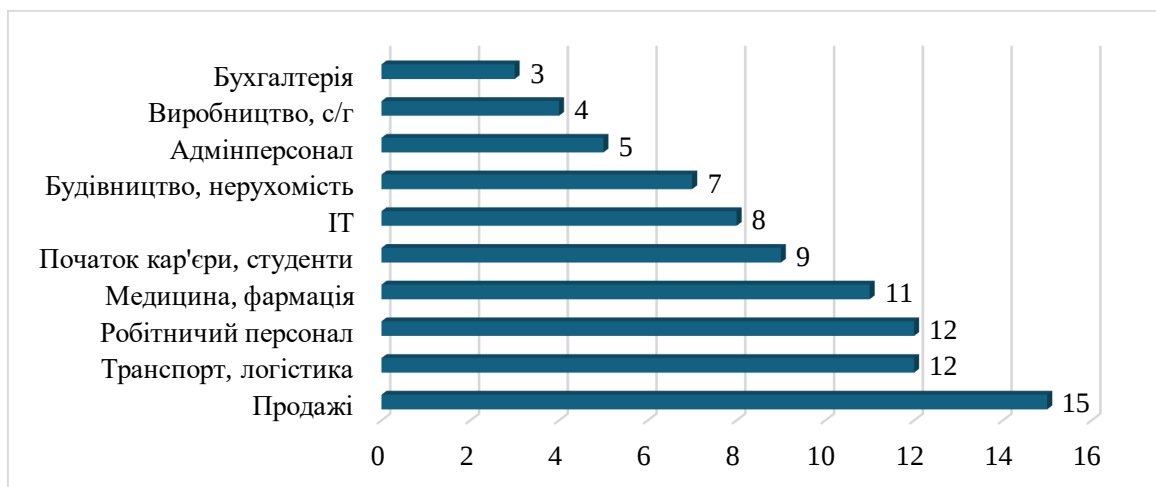
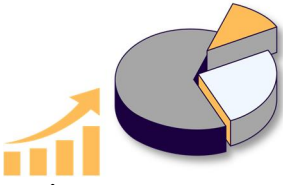

Рис. 2. Топ-сфери діяльності на ринку праці Карпатського регіону України
Джерело: побудовано на основі [21; 22]

Попри позитивні тенденції на ринку праці Карпатського регіону з початку війни, його функціонування в умовах воєнного стану стикається з низкою загроз:

- спостерігається зростання безробіття, оскільки кількість безробітних значно перевищує вакансії, що пов'язано з тим, що багато підприємств припинили свою діяльність, а працівники часто не реєструються як безробітні.

Крім того, зниження доходів населення зумовлює падіння платоспроможності, що веде до зниження попиту на товари та послуги, що, в свою чергу, спричиняє закриття малого та середнього бізнесу, що ще більше збільшує рівень безробіття;

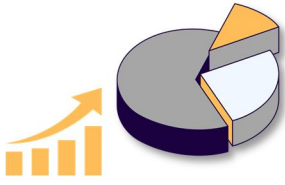
- міграція населення та робочих кадрів також ускладнює ситуацію на ринку праці, адже висока мобільність, особливо на заході України, підвищує конкуренцію за вакантні місця, а виїзд значної кількості працездатних осіб за кордон, зокрема представників робітничих спеціальностей, посилює проблему, оскільки багато з них не повертаються через стабільнішу роботу та кращі умови праці за межами держави;

- збільшене навантаження на соціальну інфраструктуру, зокрема через складнощі в працевлаштуванні, особливо відчувають вимушені переселенці та особи, що проживають у зонах бойових дій, котрі потребують соціальної підтримки. Потреби у забезпеченні освіти для дітей переселенців, зокрема через брак місць у навчальних закладах, а також необхідність забезпечення безпеки під час навчання, ускладнюють ситуацію. Водночас особливу увагу слід приділяти людям похилого віку та особам з інвалідністю, яким необхідна регулярна медична допомога та забезпечення медикаментами;

- релокація підприємств за кордон спричиняє втрати надходжень до державного бюджету, зменшення кількості робочих місць і відтік кваліфікованих кадрів. Багато європейських країн, зокрема Польща та Німеччина, спростили умови для реєстрації бізнесу та працевлаштування переселенців, а також забезпечили їх медичним обслуговуванням і навчанням дітей. Ці процеси мають особливий вплив на ситуацію в Карпатському регіоні.

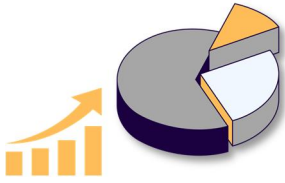
Тому, важливо працювати над розробкою програм відновлення ринку праці, які повинні включати:

- ініціативи для залучення мігрантів, як українців, так і іноземців, з акцентом на використання їхніх фінансових ресурсів та повернення до економіки. Важливо визначити пріоритетні країни та умови для залучення іноземців, зокрема в контексті досвіду світових практик;

- створення сприятливих умов для само зайнятості, що полегшить навантаження на соціальну сферу;
- реформування соціального захисту, покращення умов праці та підвищення зарплат до середньоєвропейського рівня;
- підвищення престижу робітничих професій і популяризація їх серед населення;
- розвиток високотехнологічних виробництв та агропромисловості на державному рівні;
- підвищення кваліфікації через програми перепрофілювання, зайнятість молоді та дуальну освіту;
- впровадження заходів соціальної, психологічної та педагогічної підтримки для визначення професійних здібностей;
- створення робочих місць у сільській місцевості та розвиток програм підтримки праці в сільських громадах;
- боротьба з тіньовою економікою та тіньовою зайнятістю;
- створення сприятливого інвестиційного клімату та підтримка малого й середнього бізнесу, зокрема через зниження податкового та кредитного тиску, спрощення процедур ліцензування;
- забезпечення фінансової підтримки для бізнесу через гранти та іноземні інвестиції;
- розвиток індустріальних парків, інноваційних підприємств, стартапів і підтримка цифрової трансформації в Карпатському регіоні.

Ці заходи сприятимуть не лише розвитку ринку праці, а й позитивно впливатимуть на економічну динаміку держави. Зокрема, ці ініціативи мають довгостроковий потенціал та можуть еволюціонувати разом із економічним зростанням, інтегруючись в глобальні ринки. Однак важливо зазначити, що механізми слід розробляти і тестувати в регіонах, які не знаходяться у зоні бойових дій, таких як Карпатський регіон, для виявлення слабких місць та

перевірки гнучкості систем перед зовнішніми шоками, що дозволить забезпечити перспективу розвитку.

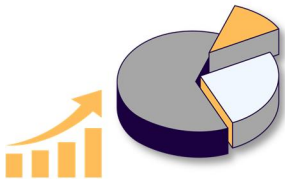
Висновки. Через бойові дії ринок праці України пережив значні потрясіння, зокрема через паніку серед населення. Однак, за короткий проміжок часу, він розпочав процес відновлення, хоча й повільно, наближаючись до звичних умов. Виявлено зміни в структурі попиту на професії: ІТ-сфера продовжує бути актуальною, але вже не є лідером. Водночас зросла популярність робітничих професій та вакансій у сфері торгівлі. Однак, на західних областях, зокрема в Карпатському регіоні, спостерігається велике навантаження через потік вимушених переселенців. Тривалість воєнних дій значно впливатиме на стабільність ринку праці, що може призвести до зростання безробіття, зниження платоспроможності населення та зростання міграції.

Враховуючи ці ризики, запропоновано низку заходів для стабілізації ринку праці в післявоєнний період, серед яких — програми перекваліфікації переселенців, покращення соціального забезпечення, залучення інвестицій, реформування політики щодо малого та середнього бізнесу, популяризація робітничих професій і створення програм зайнятості молоді. Ці заходи мають бути впроваджені вже зараз для швидкого відновлення економіки та поліпшення соціальних умов.

Статтю підготовлено в рамках наукової теми: «Трансформація ринку праці Карпатського регіону України у перспективі повоєнного відновлення» (номер державної реєстрації 0124U000984).

Список використаних джерел

1. Васильців Т., Левицька О., Рудковський О. Структурні диспропорції і дисбаланси ринку праці областей Карпатського регіону України в умовах війни: тенденції, загрози, орієнтири політики стабілізації й використання можливостей.

Економіка та суспільство. 2022. №37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-37>.

2. Скопенко Н. С., Євсєєва-Северина І. В. Сучасні трансформаційні процеси на ринку праці України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 5. С. 18–27. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.5.18>.

3. Смоквіна Г. А. Статистичний аналіз ринку праці в Україні та країнах ЄС у контексті сталого розвитку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 4. С. 54–58. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.4.12>.

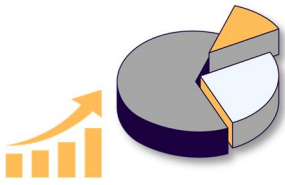
4. Dziamulych M., Yakubiv V., Shubala I., Filiuk D., Korobchuk L. Analysis and evaluation of the rural labour market and employment of the rural population: a case study of Volyn region, Ukraine. *Scientific papers-series management economic engineering in agriculture and rural development*. Volume 20. Issue 4. P. 165-174.

5. Shmatkovska T., Talakh V., Talakh T., Avramchuk L., Agres O., Sadovska I., Kolodiy A., Kolodii I. Analysis of the dynamics of employment and economic activity of the rural population: a case study of Ukraine. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*. Vol. 24. Issue 3. 2024. P. 803–811.

6. Біль М.М., Левицька О.О., Теслюк Р.Т. Забезпечення зайнятості в територіальних громадах: проблеми і перспективи. *Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку*: монографія / за ред. Кравціва В.С., Сторонянської І.З. Львів, 2020. С. 319–332. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20200001.pdf>.

7. Онегіна В. Ринок праці в аграрному секторі в умовах воєнного стану: сучасні тенденції та механізми стабілізації. *Економіка та суспільство*. 2023. №49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-40>

8. Rudenko M., Berezhianko T., Halytsia I., Dziamulych M., Kravchenko O., Krivorychko V. International experience of capitalization of knowledge in terms of innovation economy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 4(51). P. 508–518. DOI:10.55643/fcaptp.4.51.2023.4067.

9. Popescu A. Income inequality in the countries of the European Union. *Scientific Papers Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development"*. 2022. Vol. 22(3). P. 547–559.

10. Dziamulych M., Antoniuk N., Tretyak V., Rudenko M., Solomnikov I., Kytaichuk T., Khomiuk N., Shmatkovska T. Financial security and economic safety as the basis for sustainable development of the region. *AD ALTA: Journal of interdisciplinary research*. 2023. Vol. 13(2), Special Issue XXXVII. P. 150–154.

11. Міграція в умовах трансформації регіональних ринків праці України: механізми регулювання / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред. У. Я. Садова. Львів, 2019. 263 с.

12. Садова У.Я., Левицька О.О., Мульська О.П., Теслюк Р.Т. Стан ринку праці як чинник формування міграційної активності населення. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2019. № 3–4. С. 5–13.

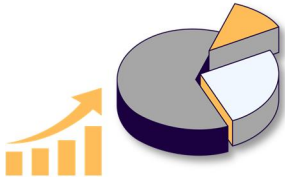
13. Ukrainian labour migration and the future of labour market: social-economic, geographic and institutional dimensions. Academic edition / Ed. Sadova U. Ya. State Institution "Institute of Regional Research named after M. I. Dolishniy of the National Academy of Sciences of Ukraine". Lviv, 2020. 59 p.

14. Цимбалюк І. О., Павліха Н. В., Цимбалюк С. М. Динаміка ринку праці в Україні в період війни: аналіз міграційних тенденцій та показників безробіття. *Інноваційна економіка*. 2023. №2(94). С. 101–109. DOI: 10.37332/2309-1533.2023.2.13.

15. Томчук О. Аналіз трендів розвитку ринку праці в Україні: ключові зміни та виклики воєнного часу. *Innovation and Sustainability*. 2023 Том 3, № 2, 2023. С. 110–119. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.2.110.119>.

16. Rybchak V., Verniuk N., Novak I., Fernos Yu. Study of the Impact of War Migration of the Population on the Ukrainian and European Labour Market. *Folia Oeconomica Stetinensia*. 2024. №24(1). P. 163–181. DOI: 10.2478/fofi-2024-0010.

17. Аналітична записка МОП. Вплив кризи в Україні на сферу праці: попередні оцінки. URL:

https://ukraine.un.org/sites/default/files/202205/UKR_Brief%20note_11May-2022.pdf.

18. Як проходить адаптація до роботи в умовах війни – досвід великих компаній. URL: <https://www.work.ua/articles/work-in-team/2870>.

19. Кого шукають роботодавці у Львові? URL: <https://lviv.grc.ua/article/30180>.

20. Артемчук О. Кількість вакансій на ринку праці найбільша з початку великої війни – дослідження Work.ua. *Економічна правда*. URL: <https://epravda.com.ua/news/2024/09/11/719185/>

21. Вакансії для переселенців: кого шукають роботодавці у Львові. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/04/6/685310/>

22. Як війна впливає на ринок праці та що чекає шукачів роботи? URL: https://careerhub.in.ua/viyna_ta_rynok_praci.